

‘k Heb al een boek ...

Gistere zat ‘k effe te kijke naer ’n programmao op de tillevisie. Deur ’n mooi juffie wier aan de mense in ’t peblik gevroge of ze wel is, bij ’t krijge van ’n kedoochie, durrefde te zegge dà ze d’r nie zô blij mee wazze. Toe’k dà hoorde, mos ‘k gelijk aan iemand denke die ooit ok zôôiets zee. Naedà ze ’t pakpepier opegemaakt had, kwam d’r ’n boek tevoorschijn. Effe zag ‘k ze denke... Ze keek ’n bietjie bedenkelijk en zee: "Wel mooi, mor ‘k heb ‘r al êên!" Onbegrijpelijk voor mijn. Leze hè ‘k aaltijd met hêêl veul plezier gedaen. Dà begon al op de lêêgere school naedà ‘k mè behullep van ’t leesplanksie met ‘Aap, Noot, Mies’ de kunst ’n bietjie onder de knie hà gekrege. As ‘k jaerig was, of met de suntereklaos, zat ’r allicht weer ’n leesboeksie tusse de kedoochies. Ok met de Donald Ducksies was ‘k ure zoet. Op school kò je in de hêêgere klasse uit de schoolbiebeletheek ok boeke mee naer huis neme. Cowboyboeke, boeke over zêêvaerders, boeke over de Zuidafrikaonse Boeretijd en zôô, wiere gevrete. Denk nou nie: wat ’n saae Piet. M’n grôôtste liefhebberij was toch aaltijd nog voeballe. Op ’t schoolplaain en op ’n veldjie op de Kaoi, d’n Driehoek. As ’t mor effe kon, rende ‘k achter de balle aan.

Vol avventure

Meer as ’n haaleven eeuw laeter kwam ‘k de ouwe kaainderboeksies weer tege. We gonge verhuize en dan komme netuurlijk anderande dinge voor d’n dag waer ie allang gêên idee meer van had dà ze d’r nog wazze. ’t Gevaer is dan dat jie begin te leze. ‘De Rustoordsche Vrienden’ ... Hoe spannend was ’t nie i je herinnering. Dik Trom, dêêl êên en dêêl twêê. Jaot, Dik was echt een biezonder kaaind. Nou nog, as ie ’n paor bladzije deurleest. Flipse de veldwachter en Bruin Bôôn. Aalle fegure komme weer glashelder trug i je herinnering. As ie uit ’t raom kijkt, denk ie bekant echt dà Dik achterstevore op d’n ezel verbij zal komme! Pietjie Bel. Wat ’n ondeugd was ’t toch in die tijd. Naer deuze tijd gemete aailijk ’n braof ventjie. Kick Wilstrao. Wà kon die toch meraokels goed voeballe. Dà boek was m’n favveriet. Hoevel keer hè ‘k ’t nie opnieuw geleze. Kick van Kick Smit, een beroemde Haorlemse voeballer, Wil van Faos Wilkes en Strao van Aobe Lenstrao. Goeje vongst toch, hee! Uit ’n aandere dôôs komme nog meer boeke van boekeschrijver Kieviet, nog familie van ’n vroegere Slierechse tandarts. En dan ok nog Paddeltjie, vol avventure die op zêê afspeule. De boeke van Willy van der Haaide waer drie jonges helderolle in speulde. Prachtig toch!

Gekleurd

’t Vaal me wel op dà veul boeke uit m’n kaainderjaere nogal aareg ‘gekleurd’ wazze. Sjors en Sjimmi bevôôbeld. Taomelijk racistisch. De slimme Sjors en ’t domme zwarte negertie Sjimmi. Dà zien we ok trug bij de verhaole die gaon over d’n Boereoorlog. Ok hier waainig goeje woorde over de oorspronkelijke, zwarte, Afrikaonse beweuners van Zuid-Afrika. En wat te denke over de verhaole die afspeule in ’t zôôgenaomde Wilde Weste van Amerikao? ‘De laatste der Mohikanen’. Hoe vrêêd worre de Indiaone afgeslacht. Gêên kwaod woord over ‘t afpakke van hullies land deur de blanke koleniste. Toch wiere de boeke deur ons gevrete. Wisse wij nie beter? Ons beeld van de wereld was aareg bepaarekt. De krante wazze ok ‘gekleurd’ en van tillevisie was nog gêên spraoke. Wà je las, glôôfde je, nam ie aan as waer. Laeter wis ie wel beter, mor toendertijd vong ie ’t schitterend! Belnêênt, bij mijn is toe nooit de gedachte opgekemme om ’n boek af te wijze.

Bieb

Nae de kaainderverhaole en de boeke die 'k meebrocht van school, kwam de biebeletheek in zicht. Eerst was dat nog bij 't segaorewinkeltjie van Bonsies. Hij leende boeke uit. Voor 'n klaain bedraghie wazze ze te lêên. Laeter kwam d'r 'n openbaore biebeletheek. Die was in 'n paor lekaole van de vroegere school 3 in de Middeldiepstraet. Naederhand sting op die plek 'De Zetstêên', 'n kentoer van de gemêente. In de nieuwe biebeletheek was 'n veul grôotere sortering. Voor elk wat wils, zôô gezêêd. Laeter is de Bieb verhuisd naer 'De Bonkelaer'. Hêêl modern uitgerust, nie meer te vergelijke met die op d'n 'Ouwe Uibraaiding'. 'k Kom daer nog hêêl regelmaotig. Leze blijf leuk en ieder boek is weer anders. Toch?

Zelf wete

'k Kan die vrouw, 'die al 'n boek had', dan ok hêêmel nie begriipe. Volleges mijn mis ze toch hêêl wat, mor dà zal ze wel rap weerlegge met aandere hobby's waer ik me nie druk om ken maoke. Gelukkig mag iederêên zelf wete wat ie leuk vingt. Mor goed aailijk dà me nie aamel dezellefde interesses hebbe. Stel ie voor dà me mè z'n aalle zouwe gaon kurrefballe, of dat iederêên naer de zangverêêniging gong. 'k Mot 'r nie aan denke dà me messaol gonge visse, of denk ie is in dà me ons mè twintigduizend man zouwe aanmelde bij d'n Historische Verêêniging. Neeje, laet iederêên mor lekker doen wat ie leuk vingt. Daer bedoel ik dan netuurlijk gêên dinge mee waermee we aanderes lastig vaalle. Weet jie zelf niks leuks te bedenke, kijk dan mor is tillevisie. Messchie stelt dat leuke juffie dan wel 'n aandere vraeg waer ie je, net as ik nou, druk over zal kanne maoke. Wie weet?!

Besjaon

P.S. 't Aalderleste nieuws, zôôas de stambôôm van de familie Bos, De Wit, Van Hoek en ok nog die van Groenewege, is te vinge op de website van de verêêniging: www.historie-sliedrecht.nl